

Eesti Metsa- ja Puidutööstuse Liidu üldkoosoleku protokoll
01.06.2023

Koht: Viljandi, Viljandi Kultuuriait

Aeg: 01.06.2023, kell 15.00 – 17.00

Osalejad: Aegviidu Puit AS, Baltic Connexions OÜ, Combimill Reopalu OÜ, Combimill Sakala OÜ, Combiwood OÜ, Ecobirch AS, Eesti Energia AS, Eesti Maaülikool, Estonian Cell AS, Estonian Plywood AS, Graanul Invest AS, HD Forest AS, JS Inseneribüroo OÜ, Karo Mets OÜ, Kohila Vineer OÜ, Laesti AS, Lemeks AS, Lotus Timber OÜ, Luua Metsanduskool, Metsä Forest Eesti AS, Palmako AS, Peetri Puit OÜ, Puidukoda OÜ, Rait AS, Roger Puit AS, Stora Enso Eesti AS, Tapa Mill OÜ, Tarmeko Spoon AS, Thermory AS, Tornator Eesti OÜ, TTÜ Puidutöötlemise Õppetool, United Loggers OÜ, UPM OÜ, UPM-Kymmene Otepää OÜ, Warmeston OÜ, Viiratsi Saeveski AS, Viru-Nigula Saeveski AS, VMF Estonia OÜ, Woodwell AS, Viru Keemia Grupp AS.

Osalesid: 39 liiget 73-st. Üldkogu on vastavalt põhikorra punktide 4.4.6 pädev vastu võtma otsuseid sõltumata osavõtivate liikmete arvust.

Kinnitada koosoleku läbi viimise kord. Koosoleku juhataja on Henrik Välja, protokollija Kerli Alliksaar ja hääle lugejad Jaan Lindmäe

Hääletamine: 39 poolt, 0 vastu, 0 erapooletut

Päevakord:

1. Juhatuse esimehe pöördumine
2. Ülevaade liidu tegevustest
3. 2022 aasta aastaaruande kinnitamine
4. 2023 audiitori valimine
5. Kohapeal algatatud küsimused

Henrik: Kas keegi soovib lisada päevakorrapunkti? Kui täiendusettepanekuid ei tule, palun kinnitada päevakord

Hääletamine. Kinnitada päevakord: 39 poolt, 0 vastu, 0 erapooletut

Otsus: Kinnitada päevakord

1. Juhatuse esimehe pöördumine

Juhatuse esimees Margus Kohava on esimesena selles ametis teist korda. Mis on muutunud võrreldes 2000-2002 aastaga? Toonased probleemid tundusid siis suured, kuid nüüd tagasi vaadates lihtsad, nt maksupettused, Euroopa Liit üldse ei morjendanud. MAK arengukava puhul natuke ikka kemplesime, aga kõik said aru, et raiemahud jäävad

samasse suurusjärku, sest majandus oli ühiskonnale ja poliitikutele oluline. Nüüd on teemad natuke tõsisemad ja probleemid on kompleksemad. Kiiresti vahetuvad ministrid ja ametnikud ning üleöö tehtavad otsused. Kahe aasta jooksul on olnud 5 keskkonnaministrit.

Lahendused:

Sagedased kohtumised ministrite ja ametnikega, sisend erakondade platvormidesse ja koalitsioonileppesse ja valimiskompassi. Koostöö teiste alaliitudega – oleme edukalt teinud koostööd nii LULUCF kui MAK probleemide juures. Samuti pidev koostöö ametiühingutega ja teadlastega.

Lisaks Eesti võitlustele tuleb suur surve sektorile Brüsselist - bürokraatlikud ja elukauged otsused.

Mida saaksime teha: Eesti on väike ja EMPL on väike, kõige olulisem on luua tugevam koostöö teiste Põhjamaade ja Baltikumi alaliitudega. Koos suudame rohkem. Jätkuvalt rindejoone nihutamine – töö kohalike kogukondadega ja KOV-idega, samuti ka sektori töötajatega.

Eelarve tasakaal on lähiaastate väljakutse. Ettevõtete käibed on vähenenud ja eelarved pingelised. Väliskeskkond ei näita rahunemise märke, oleme liikunud kriisist kriisi ja riigil puudub tahe oma ettevõtete eest seista. Peame olema teravad ja teovõimelised ka tulevikus. Meil puudub tugev partner riigi tasandil. Peame teadvustama, et rasked ajad on tulemas ja sättima enda fookust.

2. Tegevuste ülevaade

Sõnumid, mida väljapoole räägime.

Sektoris on 3900 otsest ettevõtet ning kaudne lisandväärtus 2,8miljardit eurot.

Eesti Metsa- ja Puidutööstus põhineb taastuval loodusvaral, on olulisim panustaja maaelu

Sektor on kõige automatiseeritum ja üks enim digitaliseeritud tööstusharusid.

1 kuupmeeter puitu seob 1 tonni CO² (indikatiivne number). Puidukasutus pakub lahendusi nii energeetikas, materjalitööstuses, transpordisektoris, keemiatööstuses kui ka ehitussektoris võimaldades nende sektorite jalajälge vähendada

Metsa- ja puidusektor juba annab panuse CO₂ sidumisse. Peame näitama suurt muutust ja paremaid tulemusi aastaks 2030. Täna aga kasvatame metsasid aastaks 2120. Väljakutse on hetkel lükata ajaperiood pikemaks.

EMPL liikmeskond

Liitu kuulub 73 ettevõtet, neist 4 haridusasutust. Liikmesettevõtted tegid 2,6 miljardit eurot müügitulu ja töötajaid on liidu ettevõtetes 6600.

Sügisel alustas liidus tööd uus juhatuse. Juhatuse nimekirja leiab EMPL kodulehelt.

2023 aasta alguses liitunud uued liikmed (Metsä Wood, United Loggers, Tava Mets)

EMPL meeskond ja partnerid

Tegevjuht Henrik Välja

Teadusarendusjuht Pille Meier

Õigusloome teemajuht Jaan Lindmäe

Keskkonnavaldkonna teemajuht Helena Täär

Büroojuht Kerli Alliksaar

Puuinfo konsultant Erik Konze

Kommunikatsioonipartner Akkadian - Kadri Lainas, Gea Otsa

EMPL kommunikatsioon

Peamised saavutused 2022 sügis – 2023 kevad.

Poliitika kujundamises on oluliselt suuremas fookuses koalitsioonid. Kui räägime oma muredest üksi, põrkume vastu seinale. Oleme võtnud suuna rääkida teistega koos või teised räägivad meie eest. Näiteks Kaubandus-Tööstuskoda ja ka Metsatöötajate ametiühing on ka hiljem, pärast ühispöördumisi, meie eest rääkinud ja meie sõnumeid edastanud.

Metsanduse arengukava peatamine - Metsanduse arengukava aastani 2030 kujunes populismi tööriistaks. Kavas määratavad raieaegade piirmäärad ei vastanud metsateadlaste ja sektori analüüsile.

Selgitasime raieaegade vähendamise mõjusid nii poliitikutele otse kui ka läbi meedia, keskendudes töökohtade kadumisele maapiirkondades:

- ettevõtlusorganisatsioonide ühispöördumised,
- ametiühingute kaasamine meie sõnumite edastamisel,
- kohalike omavalitsuste juhtide kirjad erakondade juhtidele.

Valimiste eel koostasime sektori ettepanekud ja tutvustasime neid valitsust moodustavate erakondade võtmeisikutele nii ametlikel kui ka mitteametlikel kohtumistel. Koostasime ühispöördumise uuele valitsusele, kaasas EMPL, Erametsaliit, Puitmajaliit, Taastuvenergiakoda jt.

Teadlikkuse tõstmiseks ja hoiakute muutmiseks tegime koostöös Erametsaliidu, Põllumajandus-kaubanduskoja, talupidajate liidu ja jahimeeste seltsiga Maarahva valimiskompassi. Kompassi tutvustamine toimus veebruaris, lisandus kommunikatsioonikampaania. Edastati ka liikmetele. Sektor on maapiirkonnas oluline tööandja.

Jooksvalt ja pidevalt meie teemade ja sõnumite nähtaval hoidmine meedias. Täname inimesi, kes on olnud valmis oma nime ja näoga meedias olema. Kes tunneb endas valmisolekut võtta kõneisiku rolli, siis palun anda Akkadianile teada, uued näod meedias on väga teretulnud, aitame ja koolitame.

2023 I poolaastal toimus **koolitusprogramm EMPLi liikmesettevõtetele**, eesmärgiga viia sektorit ühtsesse informuumi. Osalejaid oli 26 erinevast ettevõttest ja tagasiside oli hea.

Plaanid 2023 II poolaastaks: Jätkame koalitsioonidega ja lobiga. Avalikkuse teadlikkuse tõstmiseks toimub taaskord Metsarahvapäev, kus väga suur roll on ettevõtetel endal. Võimalusel korraldame koostöös Metsaseltsi ja EMPL liikmesettevõtetega Otsustajate Metsakoole, kus viime riigi ja kohalike omavalitsuse poliitikud ja ametnikud väikestes gruppides metsa ja tööstustesse.

Teadlikkuse tõstmine ja hoiakute muutmine:

- Korraldame üritusi ja meediakajastusi puidu kui kodumaise taastuva ning keskkonnasõbraliku ressursi kasutamisest (iga-aastane metsa- ja puidukonverents, puitarhitektuuri konkurss ja parimaid puitarhitektuuri näiteid kajastav näitus, Eesti Kunstiakadeemia puitarhitektuuri tudengite tööde eksponeerimine linnaruumis jm).
- Algatame ja koordineerime diskussioone ja kampaaniaid meedias ja sotsiaalmeedias. Hoiame proaktiivselt positiivse uudisvooga fooni.
- Teadlikkuse ja hoiakute jälgimiseks viime regulaarselt läbi avaliku arvamuse uuringuid ning kohandame tulemuste põhjal oma kommunikatsioonistrateegiat.
- Metsa- ja puiduteemade kommunikatsiooni töörühm (ühine sõnumiseadmine ja plaanid turunduseks): EMPL, Metsaselt, Erametsaliit, RMK

Suur aitäh juhatuse liikmetele, kes on panustanud liidu tegevustesse.

Sidusorganisatsioonide tegevus

Metsaselts

- Visioonikonverents 2022
- Raievõistlused
- Otsustajate Metsakool
- Metsarahva päev
- Metsanduse kutsevõistlused
- Teaduskommunikatsiooni korraldamine

Eesti Metsasertifitseerimise Nõukogu

- PEFC Eesti standardi uuendamine

FSC-ga koostöö kahjuks ei suju, pikalt on kestnud uue metsamajanduse standardi koostamine millega jõuti peaaegu kõiki osapooli rahuldava tulemuseni. Protsessi ajas lõhki erimeelsused põlisrahvaste küsimuse osas. Hoolimata sektori korduvatest argumenteeritud ja eksperte kaasavatest pöördumistest nii FSC Eesti esinduse kui ka peakontori poole on endiselt suund lisada uude metsamajanduse standardisse Eestis põlisrahvaste indikaator (hetkeseisuga Setud, Võrokad, Haanid) millega sektor ei saa nõustuda. Sellega kaasneb oht, et RMK võib loobuda FSC sertifikaadist kuna see läheb vastuollu riigi ametliku seisukohaga. Seetõttu soovitame riskide maandamiseks võimalusel vähendada FSC sertifikaadiga müüke ja eelistada võimalusel PEFC sertifikaati.

PuuINFO tegevused

Puuinfo tegevus puitarhitektuuri edendamisel on olnud edukas ja selle suunaga tegeleb nüüd rohkem organisatsioone. Suund on vastu võetud ja aktsepteeritud ehitussektori osapoolte poolt, eriti tugevaks edulooks võib pidada Riigi Kinnisvara AS tegevust kes on asunud teadlikult oluliselt rohkem puitu ehituses kasutama. Samuti kaasajastab oma seisukohti Päästeamet. Mõlema nende organisatsiooniga on Puuinfo süsteemselt tegelenud ja tulemust võib pidada paljuski meie teeneks. Tänu sellele on võimalik hetkel keskenduda ressursikasutuses põletavamatele teemadele, Puuinfo säilitab oma tuumiktegevused ja keskendumine rohkem koordineerivale suunale erinevate puitarhitektuuriga tegelevate organisatsioonide vahel.

- KIK taotlus Puuinfo 2023 tegevusteks
- Kohtumised arendajatega ja ametnikega puitehituse edendamiseks
- Puitarhitektuuri konverents 2.11.2023
- Puitarhitektuuri õppereis
- Aasta Puitehitise konkurss
- Puitarhitektuuri õpikoda

Üldised tegevused

- Uus koduleht on loodud ja kasutusse võetud. Hetkel käivad inglise keelse lehega tööd
- Andmeait on loodud ja jätkub parendamine
- Sotsiaalmajandusliku mõju uuring tehtud
- E-veoselehe süsteem juurutatud ja igapäevases kasutuses ning tegeleme samuti ka selle pideva parendamisega

Koostöö sektori esindusorganisatsioonidega naaberriikides

Oleme loonud töörühma Põhjamaade ja Eesti ning Läti puidutööstuse liitudest mille eesmärk on koordineerida tegevusi, seisukohti, vahendada infot ja defineerida ühised sõnumid. Peamine fookus on EU seadusloomel. Oleme kokku leppinud 4 põhisõnumit mille puhul saame ütelda, et esindame põhjamaade ja baltikumi puidutööstuseid. Plaanime ühiseid üritusi Euroopa Parlamendis.

- ***We wish to further increase our contribution to a resilient Europe with increased strategic autonomy***
- ***We offer renewable and recyclable solutions that reduce dependency on fossil resources and enable EU's climate and economic goals***
- ***We regard free and fair trade as a prerequisite for a strong Europe***
- ***We advocate for industry policies that keep investments in Europe and assures industrial competitiveness.***
- *The forest area in our five countries amount to 68 million hectares, which represents 40 percent of the total forest area in EU and Norway. Our countries represent 30 percent of the growing stock, 25 percent of the forest within protected areas, 56 percent of the annual reforestation, and 56 percent of the certified forests in EU and Norway. According to Forest Europe the forest*

sectors contribution to GDP were highest in Latvia, Estonia, Finland, Slovakia and Sweden in 2015, underlining the importance of forests and forest industries in our region.

- KOMMENTAAR: 40% Euroopa metsadest on põhjamaades ja baltikumis samal ajal kui rahvaarvust esindame vaid 4% mis korreleerub ka Euroopa Parlamendi koosseisuga = üks põhjustest EU poliitika probleemidega

Seadusloome /ettevõtluskeskkonna tegevused

- Peamine hulk regulatiivset survet tuleb Euroopast. Meeskonna laiendamisega loodame töövoo viia selliseks, et suudame jälgida Euroopa tasemelt tulenevat seadusloomet protsessi algaasist kuni lõpliku rakendamiseni ja suudame õigel hetkel anda sisendit ja seista sektori huvide eest. Senine tegevus on peamiselt olnud reageeriv.
 - Hetkel jälgimisel 11 sektorit mõjutavat eelnõud
- Regulaarsed kohtumised Eesti ametnikega erinevates meid puudutavates ministeeriumides
- Sanktsioonide rakendamisele kaasa aitamine ja suhtlus Maksu- ja Tolliameti ning Keskkonnaametiga, et vähendada sanktsioonidest kõrvale hiilimist ja puhastada turgu. Keskkonnaamet teostab kontrolli Euroopa Puidumääruse üle mille kohaselt peab väljaspoolt Euroopat imporditavate puidust toodete puhul suutma näidata tooraine päritolu. EMTA seni ei ole sellele tähelepanu pööranud.
- RMK kestvuslepingute tingimuste muutmistepanekute puhul sektori huvide eest seismine ja kestvuslepingute detailide avalikustamise kohtuasjas EMPL liikmete ühiste seisukohtade kujundamine
- Riigikantselei rohepöörde tegevusplaani tagasisidestamine
- Koostasime Keskkonnaministeeriumile muudatusettepanekud **KEVAD-e (keskkonnavaldkonna arengukava)** kavandisse.
- Koostasime EMPLi liikmete jaoks uue **pesitsusrahu juhendi**, kuidas ettevõtte võiks käituda, kui KeA peatab raie tööd ja viib läbi pesitsusrahu häiringu paikvaatlust.
- MAK2030 seisukohtade esitamine ja protsessi peatamine riigikogus. EMPL-i eesmärk oli vältida MAK2030 vastuvõtmist riigikogus enne valimisi kuna seal olid mitmed sektori jaoks kahjulikud eesmärgid. Kriitilise punktina on vaja sisse saada majandusmetsade ja kaitsemetsade osakaalu fikseerimine 70/30 tasemele.
- Koostasime, edastasime ja selgitasime kohtumistel sektori sisendit erinevatele erakondadele valimisplatvormidele ning hiljem koalitsioonilepingu koostamisprotsessi

Koostöö koolide, ülikoolide ja erinevate organisatsioonidega

- Osalemine kutsekoolide ja ülikoolide nõukogudes ja nõunike kogudes.
- EMPL preemiad parimatele TalTech, EMÜ ja Luua MK lõputöödele ja lõpetajatele
 - Kokku 6 preemiat
- Õppeaine “Puidutööstus Eestis” kureerimine Maaülikoolis
- Teadus, arendus ja Innovatsiooni töörühma töö EMPL-i juures
- Lõppes arendusnõuniku toetus mida pakkus ETAG, uus meede EIS all, suurem bürokraatia. Plaanime taotleda aga saamise tõenäosus on väiksem ja bürokraatia koormus suurem. Aluseks innovatsioonitrepp ja peame näitama kuidas arendusnõuniku töö tulemusena on ettevõtted innovatsioonitrepil kõrgematele astmetele jõudnud
- Kutseandmine

Kutse	2020	2021	2022
Forvarderioperaator, tase 4	9	20	29
Harvesterioperaator, tase 4	18	26	66
Metsamajanduse spetsialist, tase 5	7	5	11
Metsatehnik, tase 4		5	14
Metsaväljaveoautojuht, tase 4	39	171	3
Metsur, tase 4	14	8	6
Raietööline, tase 2	8		
Raietööline, tase 3	68	79	47
Kokku:	163	314	176

ARUTELU:

Ivar Dembovski: Euroopal on tulemas metsade raadamise vastane regulatsioon, mis tekitab ettevõtetele administratiivkohustusi.

Sügiseks on planeeritud kohtumised Maaülikooli ja TTÜ rektoritega, kui kellelgi on sisendit kohtumistele või sooviks osaleda, siis anda teada.

Jaak Nigul: Mida innovatsiooniks loetakse? Endine EAS, nüüdne EIS on aluseks võtnud innovatsiooni trepi.

Margus Kohava. Mis seisus on MAK?

Henrik: suure pingutuse tulemusena õnnestus MAK tagasi lükata. Soovisime seetõttu, et Madis Kallas viis sisse muudatused, mis meile ei olnud aktsepteeritavad. Hetkel tundub, et MAK jõuab menetlusse sügisel. Meie lootus on, et tullakse Riigikokku versiooniga, mille koostas teadlaste juhtrühm kus on sees ka eesmärk kaitsealade ja majandusmetsade osakaalu fikseerimiseks. Koalitsioonileppes on kirjas MAK vastu võtta olemasoleval kujul aga on ebaselge millist versiooni selle all mõeldakse. Riigikokku liikumiseks vajab esmalt koalitsioonis toetust.

Henrik: Hetkel suurim risk sektorile LULUCF määrus ja selle mõju. Mõõdab tagavarade muutust (mets, puidust tooted, turvas, turvasmuldadel põllumajandus). SMI alusel leitud tagavara veamäär on 5%, muutused veamäära piires mõjutavad LULUCF tulemust suurel määral seetõttu tegelikult sobimatu andmeallikas poliitikale.

Töörühmade töö:

Viimase perioodi jooksul ei ole töörühmad väga palju jõudnud koos käia kuna peamine tähelepanu on olnud EU poliitikal, rohepöörde tegevuskaval, MAK2030 protsessil ja valimistel. Kuid kui soovi, siis ettevõtted on oodatud liituma.

Jaan Kers: kõik mis teeme ja meedias on mõjutab väga tugevalt haridust. Kõigil on sarnased probleemid. Primitiivsed sõnumid: metsa ja puid võetakse maha ainult wc-paberi jaoks. Sakslased on jõudnud nii kaugele, et esoteerikutest inimesed saavad professoriteks ja raamatud on jõudnud nii kaugele, et üle 300 lk on metsadest ja pool lk sellest, et metsadel on ka puiduline väärtus. Neid sõnumeid levitatakse nii laialt. Rahvusvahelise koostöö tihendamine. Hariduse kohta on meedias vaja rohkem positiivseid sõnumeid, hetkel kannatavad kõik koolid. Samal ajal kasvab täna energeetika /energia tehnoloogia pool. Kutsun üles, kui teate kedagi, kes veel ei ole haridusteed valinud suunake edasi õppima. Haridus mis on üles ehitatud struktuurselt, faktidel põhinevalt annab neile tulevikuks palju. Kõik koolid on täna hädas, et inseneri, tehnoloogi, operaatori jm erialad on ebapopulaarsed ja noored ei soovi tulla õppima.

Henrik Välja: Liit on alati avatud oma liikmetele, kui teil on ettepanekuid, probleeme või muud sisendit millega liit tegelema peaks siis see on meile väärtuslikuks infoks.

3. 2022 majandusaasta aruande kinnitamine

- a. Tegevusaruanne – eelmise aasta alguses oli 70 ettevõtet ja aasta lõpuks 71 ettevõtet. Eelmisel aastal liitus VKG, peamiselt finantseerimine ennast liikmemaksudest. Seekord kulud ületasid tulud ja selle vahe katame eelmiste aastate ülejäägist (2020). Muutusena oleme võtnud e-veoselehe süsteemi immateriaalse põhivarana arvele ja selle amortisatsioon mõjutab samuti tulemit (varasemalt ei olnud põhivara).
- b. Audiitor on aruande üle vaadanud ja kinnitab andmete õigsust. Tehingud seotud osapooltega on tema hinnangul puudulikult kajastatud. Katsume audiitoriga jõuda arusaamiseni kuidas seotud osapoolle defineerime (tõenäoliselt kõikide EMPL juhatuse liikmetega seotud ettevõtted kus nad on kas juhatuses, nõukogus või osalus vähemalt 10%), oleksime saanud selle puuduse probleemideta kõrvaldada kuid kahjuks on audiitor oluliselt kõrvale kaldunud kokku lepitud ajakavast ja küsimused seotud osapoolte kohta tulid liiga hilja, et neid enne üldkoosolekut korda saada.
- c. Kas on küsimusi aruande kohta?
- d. Tõnu Ehrpais: Kuu aja jooksul on võimalik märkus korda saada, ettepanek see enne majandusaasta aruande esitamist kõrvaldada.
- e. Puudused kõrvaldada ja kinnitada majandusaasta aruanne ilma koosolekut kokku kutsumata

Poolt 39, erapooletu 0, vastu 0

4. 2023 audiitori valimine

- a. Tulenevalt viimasel hetkel tekkinud probleemidest ajakava osas tänase audiitoriga ei kinnita hetkel audiitorit 2023 aastaks, kaalume audiitori vahetamist.

Koosolekut juhatas

Henrik Välja

Protokollis

Kerli Alliksaar